

Norges Jeger- og fiskerforbund Rogaland * Gamle Jåttåvågen 67* 4020 Stavanger *epost: rogaland@njff.no * tlf 90 92 87 26

Naturvernforbundet i Rogaland * Postboks 441 * 4002 Stavanger * e-post: rogaland@naturvernforbundet.no * tlf 41 68 32 38

Sola kommune
epost@sola.kommune.no

Stavanger 18.02.2021

Kommentarer til begrenset høring plan 0601 Overvannskulvert Grannes

Foreslått endring i plan 0601 innebærer en beskjeden forlengelse av den åpne delen av Grannesbekken. Det er selvsagt positivt for naturmangfoldet, men det er langt fra nok. Med dette forslaget vil om lag 85 % av bekken renne i en betongkulvert.

Vi er selvsagt innforstått med at en åpen løsning i hele planområdet vil ha konsekvenser for landbruket ved at areal for potensiell matproduksjon bortfaller. Vi mener likevel at fordelene ved en åpen bekkeløsning er åpenbare også for landbruket.

Landbruket på Jæren har i et kort historisk perspektiv nydyrket og bygd ned det meste av opprinnelig naturmangfold, det vil si myrer, våtmarker, bekker og kystlynghei. Det er et resultat av en ønsket politikk, nemlig å øke matproduksjonen. Landbruket er i så måte ikke enestående. Det samme har skjedd ved utvidelse av byer, tettsteder med tilhørende infrastruktur.

Et resultat av nydyrkingspolitikken er at det biologiske mangfoldet er svekket, særlig på Jæren der den intensive jordbruksdriften er særlig sterk. Flere naturtyper i jordbrukslandskapet er i dag truet og et stort antall arter er fortrent og står på den nasjonale rødlista over utryddingstruede arter. Norge har forpliktet seg til å ta vare på truede naturtyper og truede arter for å unngå utdøing. Det betyr at vi må unngå nedbygging av naturarealer og at vi må restaurere skadet og ødelagt natur for å innfri våre internasjonale forpliktelser.

FN har bestemt at 2021-2030 skal være verdens tiår for restaurering av natur. Ett viktig poeng er at vi *både* må bevare *og* restaurere natur. Norge skal også følge opp den globale strategien.

Gjenåpning av Grannesbekken sammen med restaurering av Grannesmyra vil være et viktig lokalt bidrag til å oppfylle nasjonale og globale mål og strategier for restaurering av natur. Vi vil framheve følgende spesifikke grunner:

- Grannesbekken har utløp til Grannesbukta naturreservat. Reservatet har Ramsar status og inngår som en del av Jæren våtmarkssystem. Eventuelle endringer i habitatet som følge av økt vannføring bør så langt som mulig klargjøres.
- Hafrsfjord er en sterkt forurensingspåvirket terskelfjord og renere vann vil bidra til å forbedre resipienten. En åpen bekkeløsning vil sikre renere vann.
- Akvatiske økosystemer er med på å rense forurenset vann, sammenlignet med et lukket vassdrag uten plante- eller dyreliv.
- Åpen vannvei til Grannesbukta vil gi bedre muligheter til å overvåke vannveien med hensyn til eventuelle skadelige punktutslipp.

- Åpen bekk i grønne omgivelser gir mulighet til opplevelser og estetiske tjenester som bidrar til stedsidentitet.
- Åpen bekkeløsning på hele strekningen vil bety en betydelig styrking av sjøretten og ålens gyte og oppvekstmuligheter i Grannesbekken
- Alle gytebekkene til Hafrsfjord har i dag en dårlig miljøtilstand og det er spesielt Grannesbekken og Møllebekken som har størst potensiale for restaurering.
- Hafrsfjord er en brakkvannsfjord med stort areal og stort potensiale for sjørret. Hafrsfjord er ikke påvirket av lakselus problematikk fra oppdrettsnæringen og en åpen bekkeløsning vil sammen med fjordområdet representere et viktig habitat for en truet bestand.
- Halvparten av norske sjørret bestander er i dårlig stand. Sola og Stavanger har et særskilt ansvar for å ta vare på sjørretbestanden i Hafrsfjord.
- Fiske etter sjørret i Hafrsfjorden er lett tilgjengelig for hele nord-jærens befolkning og er spesielt viktig og populært for barn- og unge siden dette er et lavterskeltilbud. Det er få naturlige bekker hvor sjørreten kan gyte i tilknytning til Hafrsfjord og derfor er Grannesbekken ekstra viktig for å kunne sikre og videreutvikle dette fisket i årene fremover.
- Åpen bekkeløsning vil håndtere flomepisoder bedre og forbedre beredskap og tilsyn ved uønskede episoder.
- Arealplanleggingen må ta hensyn til at utbygging med tette flater øker flommene i vassdragene som får tilført overvannet. En moderne og god håndtering av overvannet går ut på å bruke åpne løsninger og naturlige dreneringer. Dette demper flommene, samtidig som vannet kan bli et estetisk element i bebyggelsen og landskapet.
- En åpen bekkeløsning sammen med restaurering av Grannesmyra er nødvendig for å bevare biodiversitet, matforsyning og rent vann. I tillegg er det et viktig virkemiddel for å løse naturkrisen.
- Åpen løsning vil mest sannsynlig være rimeligere enn betongkulvert og samtidig innebære lavere klimautslipp.
- Både Miljødirektoratet og NVE har økt fokus og forbedret finansiering av tiltak til restaurering av sjørretbekker.
- Miljødirektoratet har satt de mindre bekkene på dagsorden og øker satsingen på restaurering av bekker og vassdrag. Det gjelder tiltak i sjørretbekker som er gått tapt i en årrekke p.g.a bekkelukninger, kanalisering, fjerning av kantvegetasjon og vandringshindre.

Det er nå skjebnen til Grannesbekken blir avgjort. Det er for seint å restaurere når det er lagt en betongkulvert til flere millioner kroner.

I endringsforslaget til plan 0601 heter det at «Bekken skal utformes på en naturbasert måte, og slik at vannhastigheten reduseres. Utformingen skal tilrettelegge for oppgang for sjørret, og skal utføres i samråd med konsulent med elveøkologisk kompetanse.»

Det er godt sagt, men illustrasjonen som følger med viser det motsatte av «naturbasert» løsning. Vi forutsetter at den åpne bekkeløsningen designes av biolog med elveøkologisk kompetanse og at løsningen blir presentert for involverte parter. Hvis de største delene av bekken blir lagt i rør/kulvert vil vi påpeke at det ikke må lages vandringshindre, og at sjørret og ål fritt kan passere på sin ferd mot Grannesmyra. Vi forventer at det blir gjort en kartlegging av Grannesmyra og mulige utslippskilder av organisk materiale langs hele vassdraget.

Med vennlig hilsen

Knut Ståle Eriksen
NjFF Rogaland
Leder Fiskeutvalget

Erik Thoring
Naturvernforbundet i Rogaland
Daglig leder